



**Hotelová škola Hradec Králové, s.r.o.**  
Hradec Králové

---

# Program prevence rizikového chování

**Školní rok 2024/2025**

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-

**OBSAH:**

<b>Název</b>	<b>strana</b>
<b>1. Program prevence rizikového chování</b>	4
1.1. Obecná východiska	4
1.1.1 Literatura a zdroje	4
1.2. Plán úkolů a cílů	4
1.3. Cíle preventivního programu	4
1.4. Rozdělení preventivního působení	5
1.4.1. Všeobecná prevence	5
1.4.2. Selektivní prevence	5
1.4.3. Indikovaná prevence	5
1.5. Efektivita programu	5
1.6. Preventivní program „Škola bez drog“	5
1.6.1. Individuální působení všech pedagogů	5
1.6.2. Přednášky pro učitele	5
1.6.3. Přednášky pro žáky	5
1.6.4. Témata možným besed	5
1.6.5. Návštěva a beseda v krizovém centru	6
1.6.6. Schránka důvěry	6
1.6.7. Školní kola soutěží	6
1.6.8. Lyžařský a sportovní kurz	6
1.6.9. Kurzy, exkurze, výlety	6
1.6.10. Studentská rada	6
<b>2. Školní preventivní strategie</b>	6
2.1. Spolupráce s pedagogickým sborem	6
2.1.1. Seznámení s podrobnostmi preventivní strategie na školní rok 2020/2021	6
2.1.2. Příprava pomůcek	6
2.1.3. Další vzdělávání pedagogických pracovníků	6
2.1.4. Vyhodnocení preventivních aktivit	7
2.2. Spolupráce s rodiči	7
2.2.1. Seznámení rodičů se ŠMP	7
2.2.2. Konzultace, krizová intervence	7
2.2.3. Aktivity s rodiči a pro rodiče	7
2.2.4. Jednání školské rady	7
2.3. Aktivity pro žáky	7
2.3.1. Prevence ve výuce	7
2.3.2. Školní akce	8
2.3.3. Volnočasové aktivity	8
2.3.3.1. Kroužky	8
2.3.3.2. Jednorázové akce	8
2.4. Spolupráce s jinými institucemi	8
<b>3. Školní program proti záškoláctví</b>	8
<b>4. Školního metodik prevence rizikového chování</b>	9
4.1. Náplň činnosti školního metodika prevence	9
4.2. S čím se na mne můžete obrátit	9
4.3. Desatero školního metodika prevence	10

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



<b>Příloha č. 1 - Strategie předcházení školní neúspěšnosti</b>	11
<b>Příloha č. 2 - Školní program proti šikaně</b>	12
1.1. Obecná východiska	12
1.2. Prevence	12
1.2.1. Zmapování situace	12
1.2.2. Vzdělávání pedagogických pracovníků	12
1.2.3. Třídnické hodiny jako prevence šikany	12
1.2.4. Každodenní práce třídního učitele jako prevence šikany	13
1.2.5. Prevence ve vyučovacích hodinách	13
1.2.6. Prevence ve školním životě mimo vyučování	13
1.2.7. Spolupráce s rodiči	13
1.2.8. Ochranný režim	14
1.2.9. Školní poradenské služby	14
1.2.10. Vedení školy	14
1.2.11. Vyhodnocení činnosti	14
1.3. Plán řešení projevů šikany	15
1.3.1. Postup při vyšetřování šikany	15
1.3.2. Postup při propuknutí skupinového násilí vůči oběti	15
1.3.3. Výchovná opatření	15
<b>Příloha č. 3 – Zdravý životní styl</b>	16
<b>Příloha č. 4 – Krizový plán</b>	17
<b>Příloha č. 5 – Seznámení s obsahem</b>	18
<b>Příloha č. 6 – Schémata, která podrobně popisují postup při řešení možných případů výskytu problémů ve škole</b>	

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



## 1. Program prevence rizikového chování

### 1.1. Obecná východiska

Základním principem je výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací osobnosti.

Cílem je zabránit výskytu rizikového chování v oblastech agrese, šikany, kyberšikany, záškoláctví, závislostního chování, užívání návykových látek, poruch příjmu potravy, sexuálního rizikového chování, nebo co nejvíce omezit škody působené jejich výskytem mezi žáky.

#### 1.1.1. Literatura a zdroje

Pro vypracování Programu prevence rizikového chování byly využity následující materiály:

- č. 72/2005 Sb. Vyhláška o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních ve znění pozdějších předpisů
- č.j. MŠMT 21149/2016 Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- č.j. 21291/2010-28 Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- praktický návod pro školy (součást Metodického doporučení) „Co dělat když“

### 1.2. Plán úkolů a cílů

Pedagogičtí pracovníci budou využívat vhodných výukových témat k probírání důsledků společensky nežádoucích jevů, povedou s žáky neformální rozhovory a budou je motivovat k předcházení rizikovému chování nejen ve škole, ale i při organizaci školních akcí. Učitelé tělesné výchovy se budou aktivně podílet na organizaci sportovních soutěží a turnajů. Odborní učitelé se budou snažit připravit co nejvíce žáků na mimoškolní soutěže.

### 1.3. Cíle preventivního programu

- a) poskytování kvalitních informací
- b) vytváření bezpečného prostředí a podpora pozitivní atmosféry a klimatu ve třídě i škole
- c) podpora schopnosti respektu a empatie
- d) podpora odolnosti žáků (např. vůči stresu), orientace v rizikových situacích
- e) výchova ke zvládnání zátěžových situací
- f) zamezení disociálního způsobu života
- g) umět nacházet takové životní situace, které přinášejí uspokojení (úspěch, dobré stránky, pochvala)
- h) vyvarovat se naprosto strogých zákazů
- i) vedení žáků ke zdravému životnímu stylu a vštěpování zásad zdravé výživy
- j) umět využít volný čas
- k) seznámení se zásadami ochrany osobních údajů
- l) rozvíjení otevřeného vztahu mezi školou a rodiči, školou a žáky
- m) podporovat otevřenou komunikaci
- n) vychovávat k předcházení rizikovému chování
- o) spolupráce s organizacemi zabývajícími se rizikovým chováním
- p) podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků
- q) v rámci přednášek/seminářů řešit problematiku rizikového chování

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



## 1.4. Rozdělení preventivního působení

### 1.4.1. Všeobecná prevence

Působení na studenty v předmětech český jazyk, občanská nauka, tělesná výchova, aplikovaná psychologie, psychologie a společenská výchova, technika přípravy pokrmů, základy přírodních věd, při besedách, při třídnických hodinách, při výuce v konkrétních předmětech, při sportovních kurzech a dalších vhodných aktivitách.

Zodpovídá: metodik prevence, třídní učitelé, učitelé uvedených předmětů

### 1.4.2. Selektivní prevence

Působení zaměřené na studenty se zvýšeným rizikem (záškoláctví, nevhodné party, slabé výchovné působení rodiny, alkohol a duševní poruchy v rodině, týrání apod.). Vhodně informovat o institucích: lince důvěry, SVP Návrat atd., depistáž – vyhledávání rizikových skupin. Zmapování situace, znalost terénu.

Zodpovídá: metodik prevence, třídní učitelé, výchovný poradce

### 1.4.3. Indikovaná prevence

Zaměřena na žáky vykazující varovné známky užívání návykových látek, násilné chování ke svým spolužákům. Okamžitá informovanost rodičům, nabídnutá okamžitá pomoc v řešení problému a nabídka institucí řešící tuto problematiku.

Zodpovědnost: metodik prevence, výchovný poradce, ředitel školy

## 1.5. Efektivita programu

a) základní informace budou získávány pomocí anonymního dotazníku u žáků 1. ročníků s cílem zjistit jejich znalosti, zkušenosti a postoje

Termín: 2. čtvrtletí

b) zpětná vazba a zjištění efektivity bude provedeno pomocí anonymního dotazníku u závěrečných čtvrtých ročníků

Termín: 2. čtvrtletí

Zodpovídá: metodik prevence

## 1.6. Preventivní program „Škola bez drog“

Program je koncipován do těchto rovin, které tvoří nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu.

**1.6.1 Individuální působení všech pedagogů**, zvláště pak učitelů předmětů: občanská nauka, aplikovaná psychologie, společenská výchova, základy přírodních věd a tělesná výchova.

**1.6.2. Přednášky odborníků zaměřené pro učitele.** (Pro pedagogy školy budou dle nabídky a finančních možností uspořádány aktuální přednášky s tématy zaměřenými ke zdravému životnímu stylu, k řešení stresových situací, k dovednostem sociální komunikace, ke kriminalitě páchané v souvislosti s drogovou problematikou a k sociálně patologickým jevům).

Termín: průběžně dle nabídky

**1.6.3. Přednášky pro žáky.** Cyklus přednášek a besed pro žáky ve spolupráci s organizacemi zabývajícími se danou problematikou.

Termín: dle nabídky

### 1.6.4. Témata možných besed:

1. ročník

a) agrese, šikana

b) kouření, alkohol a jejich vliv na zdraví a osobnost člověka

c) partnerské vztahy/sexuální rizikové chování

2. ročník

d) užívání návykových látek, důsledky drogové závislosti – kriminalita, nemoci

e) zdravý životní styl/spektrum poruch příjmu potravy

f) kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



### 3. ročník

g) násilí, vandalismus, intolerance

h) antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie

### 4. ročník

i) závislostní chování – netolismus, gambling

j) odpovědnost za své zdraví a zdraví ostatních

Termín: listopad, březen, červen

Zodpovídá: předsedové předmětových komisí, metodik prevence

#### 1.6.5. Návštěva a beseda v krizovém centru v Hradci Králové pro 1. ročníky

Termín: 4. čtvrtletí

Zodpovídá: metodik prevence, třídní učitelé

**1.6.6. Schránka důvěry** elektronická, přístupná na internetových stránkách školy, kde se žáci mohou písemně obrátit se svým problémem.

Zodpovídá: metodik prevence, výchovný poradce

**1.6.7. Školní kola soutěží** ve sportovních a oborových disciplínách (např. atletika, košíková, přehazovaná, vybíjená, foto soutěž, nejlepší vánoční cukroví, nejlepší bramborový salát, prostřená lavice, školní kolo v účesové tvorbě atd.)

Termín: průběžně dle plánu předmětových komisí

Zodpovídá: metodik prevence, učitelé tělesné výchovy, MOV, odborní učitelé TPP a TOS

**1.6.8. Lyžařský a sportovní kurz** – co největší účast na zimním adaptačním kurzu pro žáky 1. ročníků a sportovně turistickém kurzu pro žáky 2. ročníků. Zařazení podle možností: přednášky a sportovní soutěže.

Zodpovídá: metodik prevence, učitelé tělesné výchovy, ředitel školy

**1.6.9. Kurzy, exkurze, výlety** – účast na barmanském, baristickém kurzu, exkurzích, výletech

**1.6.10. Studentská rada** – účast žáků na konání Studentské rady

## 2. Školní preventivní strategie

### 2.1. Spolupráce s pedagogickým sborem

#### 2.1.1. Seznámení s podrobnostmi preventivní strategie na školní rok 2024/2025

- ✓ filosofie a podrobný obsah
- ✓ finanční a materiální požadavky
- ✓ kompetence, zodpovědnost
- ✓ předběžné termíny jednotlivých preventivních aktivit

#### 2.1.2. Příprava pomůcek

- ✓ odborná literatura, časopisy, video
- ✓ nástěnky ŠMP, schránka důvěry
- ✓ informace pro rodiče – školní WEB, schůzky rodičů
- ✓ dokumenty primární prevence
- ✓ konzultační hodiny

#### 2.1.3. Možnost dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování a vedení třídního kolektivu

- ✓ informace o ŠMP a o prevenci – standardy prevence
- ✓ drogy (alkohol, cigarety)
- ✓ vztahy v kolektivu, šikana
- ✓ extrémismus, rasismus
- ✓ trestná činnost
- ✓ gamblerství
- ✓ nebezpečí sociálních sítí

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



#### 2.1.4. Vyhodnocení preventivních aktivit

- ✓ hodnocení primární prevence ve školním roce v papírové podobě
- ✓ ve výkazu preventivních aktivit

### 2.2. Spolupráce s rodiči

#### 2.2.1. Seznámení rodičů se ŠMP

- ✓ představení na třídních schůzkách rodičům
- ✓ termín konzultačních hodin
- ✓ telefon na ŠMP
- ✓ obsah práce ŠMP
- ✓ informace o ŠMP umístit na nástěnku ŠMP do vestibulu školy
- ✓ průběžná komunikace s rodiči i prostřednictvím systému Bakaláři

#### 2.2.2. Konzultace, krizová intervence

- ✓ ve spolupráci s TU, ŘŠ – poskytovat žákům a jejich rodičům konzultace v problémech sociálně patologických projevů chování

#### 2.2.3. Aktivity s rodiči a pro rodiče – zlepšení vzájemné komunikace

- ✓ možnost účastnit se výuky jakéhokoliv předmětu kdykoliv během školního roku (na základě předchozí domluvy)
- ✓ výstavy žákovských prací
- ✓ třídní schůzky pro rodiče (2x ročně)
- ✓ prezentace žáků na konci 1. – 3. ročníku během schůzky rodičů

#### 2.2.4. Jednání Školské rady (2x ročně)

### 2.3. Aktivity pro žáky – specifická a nespecifická prevence

#### 2.3.1. Prevence ve výuce

##### 1. ročník

- ✓ pravidla soužití ve skupině, mezi žáky a učiteli
- ✓ vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou, úcta, sebeúcta, důvěra
- ✓ komunikativní dovednosti, řešení konfliktů, schopnost klást otázky, vyjádřit svůj názor, umění říci „Ne!“
- ✓ práce v kolektivu, vzájemná pomoc, pozitivní citové naladění, řešení stresu
- ✓ životospráva, zdravý životní styl, podpora zdravého soutěžení a kolektivních her a sportů, schopnost vyhledat pomoc

##### 2. - 3. ročník

- ✓ vztahy mezi lidmi
- ✓ vztahy v kolektivu
- ✓ slušné chování ve škole i na veřejnosti
- ✓ bezpečné chování – ve škole, venku
- ✓ prevence úrazů, zdraví
- ✓ kouření, alkohol, gamblerství
- ✓ zdraví a výživa – zdravá výživa, poruchy příjmu potravy, zdravý životní styl
- ✓ ochrana přírodních a kulturních hodnot (ničení majetku, přírody, vandalismus)
- ✓ komunikace (způsoby mluvy – vulgarismy, svěřování se s problémy...)

##### 4. ročník

- ✓ zdraví – lidské tělo
- ✓ dobré mezilidské vztahy

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



- ✓ prevence šikany, násilí, agresivity
- ✓ návykové látky a zákon, gamblerství
- ✓ lidská práva - rasismus a xenofobie a jejich projevy
- ✓ nebezpečí působení náboženských sekt a kultů

### 2.3.2. Školní akce

- ✓ Halloween, Mikuláš, Vánoce ve škole
- ✓ Den otevřených dveří, propagace školy na základních školách a výstavách středních škol
- ✓ Foto soutěž, Designblok
- ✓ Soutěž – prostřená lavice, nejlepší cukroví, nejlepší bramborový salát
- ✓ Zimní adaptační kurz (žáci 1. ročníků), letní sportovně turistický kurz (žáci 2. ročníků)
- ✓ Barmanský kurz, baristický kurz
- ✓ Exkurze, výlety

### 2.3.3. Volnočasové aktivity

#### 2.3.3.1. Kroužky

- ✓ Barmanský, Sportovní

#### 2.3.3.2. Jednorázové akce

- ✓ sportovní, kulturní, ...

### 2.4. Spolupráce s jinými institucemi

- ✓ Policie ČR, Městská policie
- ✓ soc. kurátoři pro mládež
- ✓ knihovny
- ✓ lékaři (pediatři, psychiatři)
- ✓ OSPOD
- ✓ PPP
- ✓ média (ČT, ČRo)

## 3. Školní program proti záškoláctví

Dobu a způsob uvolnění žáka ze školního vyučování stanoví školní řád. V případě podezření z nevěrohodnosti dokladu potvrzujícího důvod nepřítomnosti žáka se může pověřený pracovník školy v dané věci obrátit na zákonného zástupce nezletilého žáka, lékaře nebo požádat o spolupráci věcně příslušný správní orgán.

Školní docházku (omluvenou a neomluvenou nepřítomnost) žáků eviduje třídní učitel.

O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti informuje pověřený pracovník příslušné členy školního poradenského pracoviště, kteří tyto údaje vyhodnocují.

Na prevenci záškoláctví se podílí výchovný poradce a školní metodik prevence jako představitelé školního poradenského pracoviště a třídní učitel ve spolupráci s ostatními učiteli, vedením školy a zákonnými zástupci žáka.

Součástí prevence je:

1. podrobné seznámení žáků a rodičů se školním řádem školy při zahájení příslušného školního roku a preventivním programem školy
2. pravidelné zpracovávání dokumentace o absenci žáků
3. využívání třídnických hodin

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-





4. součinnost se zákonnými zástupci
5. analýza příčin záškoláctví žáků včetně přijetí příslušných opatření
6. výchovné pohovory s žáky
7. zdravé klima školy a třídního kolektivu
8. podpora učitele
9. včasná diagnostika výukových obtíží a školní neúspěšnosti a náprava motivace k učení
10. preference pozitivního hodnocení
11. podpora sebevědomí s ohledem na individualitu žáka
12. včasná systematická a efektivní specifická primární prevence
13. spolupráce s institucemi pedagogicko-psychologického poradenství
14. jednání v rámci školního poradenského pracoviště
15. v případě potřeby spolupráce s orgány sociálně-právní ochrany dětí apod.

#### 4. Školní metodik prevence rizikového chování

Mgr. Kateřina Satranská

konzultační hodiny: úterý od 15.15 – 16.00 hod

jiný termín dle domluvy

e- mailová adresa: katerina.satranska@gmail.com

##### 4.1. Náplň činnosti školního metodika prevence

1. tvorba a realizace Školní preventivní strategie
2. prevence záškoláctví, závislostí, násilí, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rizikových projevů sebepoškozování, poruchy příjmu potravy, šikany, problematika zdravého životního stylu a dalších sociálně patologických jevů
3. prevence rasizmu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti
4. organizace přednášek, preventivních programů týkající se prevence sociálně patologických jevů
5. spolupráce školy s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů
6. kontaktování odborného pracoviště v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů
7. vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem - projevy sociálně nežádoucího chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli)
8. průběžné sledování situace ve škole z hlediska prevence rizikového chování
9. koordinace spolupráce pedagogických pracovníků a vedení školy při řešení konkrétních případů
10. vedení vlastních záznamů o přehledu realizovaných kroků a aktivit v průběhu školního roku
11. informování rodičů o záměrech a způsobech realizace min. preventivního programu

##### 4.2. S čím se na mne můžete obrátit?

1. nezdravé vztahy v kolektivu třídy a mezi žáky ve škole
2. experimenty žáků s návykovými látkami
3. vandalismus, krádeže
4. projevy rasové a menšinové intolerance
5. nebezpečí sociálních sítí
6. další problémy ovlivňující vzdělávání a výchovu žáků

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



### 4.3. Desatero školního metodika prevence

#### 1) Odpovědný výběr garanta programu

- garantem programu je pedagogický pracovník - učitel, který má zájem o tuto práci a osobní a odborné předpoklady pro její vykonávání:
  - vnitřní: důvěra dětí, přirozená autorita také u kolegů
  - vnější: čas, vzdělání, práce na sobě, finanční ohodnocení aj.

#### 2) Získat podporu řídicích pracovníků

- je nezbytné seznámit ředitele školy s programem a získat ho pro jeho realizaci – dlouhodobost, komplexnost, výchova ke zdravému životnímu stylu, cílem změny postojů a chování "zdravá škola"
- vybudovat si pozici "já jsem odborník na prevenci" a dále se v tomto směru vzdělávat
  - zajistit si základní finanční a materiální zabezpečení programu
  - dohodnout základní pravidla realizace programu ve škole

#### 3) Vybudovat tým spolupracovníků

- seznámit kolegy s filozofií programu a zaangažovat je do jeho realizace
- zajistit průběžnou spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem a mezipředmětovou spolupráci

#### 4) Zajistit metodické pomůcky, informace, kontakty

- vytvořit knihovny, videotéky, fonotéky pro potřeby preventisty a ostatních pedagogů
- shromáždit všechny dostupné informace o institucích, organizacích a odbornících, kteří v oblasti prevence působí v místě (např. PPP, OHES)
- zřídit stálý informační panel, kde budou důležité informace zpřístupněny žákům a rodičům v odpovídající a přitažlivé formě

#### 5) Spolupracovat s ostatními odborníky

- PPP, lékaři, OHES, sociální kurátory, odd. sociální prevence a dalšími, policií ČR, okresním protidrogovým koordinátorem a okresní protidrogovou komisí

#### 6) Propagace

- webové stránky školy, školní rozhlas

#### 7) Evidence a efektivita

- vedení vlastních záznamů o přehledu realizovaných kroků a aktivit v průběhu školního roku
- při hodnocení efektivit lze využít dotazníků, slohových prací, zpětné informace (schránka důvěry)
- měřítkem efektivit může být ohlas u vedení školy, žáků a rodičů

#### 8) Pořádat konzultace

- s rodiči
- s třídními učiteli
- se studenty

#### 9) Podněcovat ke vzájemné spolupráci a podpoře

#### 10) Vědět, jak zvládat případy související s návykovými látkami ve školách a školských zařízeních

- Škola má zpracovaný krizový plán pro nejrůznější situace.
- Tento plán je modifikován pokaždé, jakmile se objeví situace nová a dosud neznámá.

Hradec Králové 1. září 2024

Mgr. Kateřina Satranská  
školní metodik prevence rizikového chování

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



## Příloha č. 1

# Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Školní neúspěšnosti se snažíme předejít vytvořením optimálních podmínek ke studiu, ke zlepšení prospěchu žáků neprospívajících a podporou žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných.

Součástí strategie předcházení školní neúspěšnosti je:

1. identifikace oblastí, ve kterých jsou žáci neúspěšní (neprospěch, závadové chování, postavení v třídním kolektivu, apod.)
2. příčiny školní neúspěšnosti a jejich diagnostika – spolupráce učitelů s poradenskými pracovníky ve škole, spolupráce školy a školských poradenských zařízení, spolupráce s rodiči neúspěšných žáků
3. podpora žáků ve vyučování - využití prvků diferencovaného vyučování k podpoře motivace žáků ke školní práci a prevenci školního neprospěchu
4. řešení školní neúspěšnosti podle oblastí – role třídního učitele, spolupráce v rámci školy, spolupráce rodiny a školy, individuální podpora pro neúspěšné žáky (konzultační hodiny)
5. prevence školní neúspěšnosti – vyhledávání potenciálně neúspěšných žáků a práce s nimi, preventivní práce s třídními kolektivy, prevence a kontrola absence ve výuce apod.
6. prevence a řešení školní neúspěšnosti ve školních dokumentech, systematická opatření v rámci školy
7. realizace „maturity nanečisto“, realizace „ročníkových zkoušek“
8. motivace a podpora úspěšných žáků – stipendijní řád
9. individuální přístup, upřednostňování pozitivní motivace, formativní hodnocení
10. zařazování sebehodnocení žáků
11. aktivní zapojení žáků do vyučovacího procesu
12. využívání různých metod a forem výuky
13. propojení teorie s praxí

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-

## Příloha č. 2

# Školní program proti šikaně

### 1.1. Obecná východiska

Co je to „šikana“?

„Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit jedinci, ohrožit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí druhé osobě, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako nápadné přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků.“

Odpovědnost za chování žáků

Pedagogičtí pracovníci stejně jako ředitel školy nesou odpovědnost za chování žáků probíhající během výuky, ale i o přestávkách, jinak řečeno mají odpovědnost po celou dobu, kdy je žák svěřen jejich dočasnému dozoru (od vstupu do školy až po její opuštění, ale např. i při různých výletech, exkurzích, kurzech apod.). Pokud je tedy šikana páchána v tomto období, pak je na místě odpovědnost příslušných pedagogických pracovníků za ni. Šikanování nesmí být pracovníky školy v jakékoli formě akceptováno.

Znaky „šikanování“

Šikanování má ve svých projevech velice různou podobu s následky především na psychickém zdraví. Jejich znaky je možno rozdělit podle různých hledisek přibližně do následujících skupin: verbální přímé a nepřímé / fyzické přímé a nepřímé / aktivní a pasivní.

Odhalení „šikany“

Odhalení šikany bývá někdy velmi obtížné i pro zkušeného pedagoga. Nejzávažnější negativní roli při jejím zjišťování hraje strach, a to nejen strach obětí, ale i pachatelů a dalších účastníků. Strach vytváří obvykle prostředí "solidarity" agresorů i postižených.

### 1.2. Prevence

#### 1.2.1. Zmapování situace

#### 1.2.2. Vzdělávání pedagogických pracovníků

- Školní metodik prevence se bude účastnit akreditovaných kurzů zaměřených k problematice šikanování
- Školní metodik prevence seznámí na začátku školního roku všechny pedagogy
  - s obecnou problematikou šikany a se „Školním programem prevence rizikového chování“
  - s metodickým pokynem MŠMT k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních
- Koordinátorem a garantem prevence a řešení šikanování je „Užší realizační tým“, který tvoří: ředitel školy, metodik prevence RCH, výchovný poradce, příslušný třídní učitel, v případě potřeby budou přizváni další pracovníci školy
- Společné vzdělávání a supervize všech pedagogů, motivace

#### 1.2.3. Třídnické hodiny jako prevence šikany

- Třídní učitelé seznámí žáky
  - s problematikou šikanování a co dělat a jak se chovat v případě, když se dozvědí o šikanování nebo jsou obětmi šikanování

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



- s možností poradenství na škole: třídní učitel, školní poradenské pracoviště
- s umístěním a funkcí schránky důvěry pro žáky, s projektem „Nenech to být“
- s kontakty na instituce, které se zabývají problematikou šikany

b) Třídní učitelé diagnostikují a řeší počáteční podoby šikanování

- v případě již rozvinuté šikany informuje třídní učitel další členy užšího realizačního týmu a je zvolen společný postup při řešení šikanování v závislosti na závažnosti problému

### 1.2.4. Každodenní práce třídního učitele se třídou i s jednotlivými žáky jako prevence šikany

Jejím úkolem je posílení imunity proti nákaze šikanování.

### 1.2.5. Prevence ve vyučovacích hodinách

Každý pedagogický pracovník je povinen vést žáky ve výchovně vzdělávacím procesu důsledně a systematicky k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektující individualitu žáka a usilovat o rozvíjení zejména:

- pozitivních mezilidských vztahů a úcty k životu druhého
- respektu k individualitě každého jedince
- etického jednání (humanity, tolerance)
- jednání v souladu s právními normami s důrazem na právní odpovědnost jedince

Každý pedagogický pracovník:

- vyžaduje dodržování školního řádu a slušného chování
- snaží se žáky zapojovat do aktivit třídy a školy
- vyžaduje dodržování dohodnutých pravidel
- hledá cesty pro zaujetí výukou, vyhýbá se ironii či sarkasmu vůči žákům
- chová se spravedlivě a s respektem k individuální situaci každého žáka

Každý pedagogický pracovník je povinen diagnostikovat a řešit počáteční podoby šikany ve svých vyučovacích hodinách.

V případě již rozvinuté podoby šikany informuje každý pedagogický pracovník člena užšího realizačního týmu za účelem zvolení společného postupu při řešení šikanování v závislosti na závažnosti problému.

### 1.2.6. Prevence ve školním životě mimo vyučování

Dozor nad žáky při příchodu, odchodu ze školy a o přestávkách vykonává pedagogický pracovník dle rozpisu dozorů.

Dozor nad žáky vykonává určený pedagog i při mimoškolních aktivitách pořádaných školou (praxe, soutěže, lyžařský výcvik, sportovní kurz, návštěva filmových a divadelních představení, exkurze atd.)

Dozorující pedagog je povinen diagnostikovat a řešit počáteční podoby šikany v době mimo vyučování.

V případě již rozvinuté podoby šikany informuje každý pedagogický pracovník člena užšího realizačního týmu za účelem zvolení společného postupu při řešení šikanování v závislosti na závažnosti problému.

### 1.2.7. Spolupráce s rodiči

Třídní učitelé při třídních schůzkách seznámí rodiče s aktivitami školy a s obecnými problémy šikany.

Rodiče obdrží informace o problematice šikanování včetně kontaktů na koho se v případě výskytu šikany obrátit:

- a) na poradenskou službu školy: třídní učitel / školní poradenské pracoviště
- b) na instituce, které se zabývají problematikou šikany

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



### 1.2.8. Ochranný režim

Školní řád – zde jsou stanovena pravidla chování včetně sankcí za jejich porušení.  
Dozory pedagogů nad studenty při příchodu, odchodu ze školy a o přestávkách.

### 1.2.9. Školní poradenské služby

Třídní učitel

- provádí základní poradenské služby
- spolupracuje s rodiči
- je členem užšího realizačního týmu
- provádí průběžnou diagnostiku třídy a informuje příslušné pracovníky v případě potřeby

Školní poradenské pracoviště:

a) Metodik prevence RCH

- provádí poradenské služby
- spolupracuje s rodiči
- je členem užšího realizačního týmu
- spolupracuje s třídními učiteli
- organizuje vzdělávací programy pro pedagogy
- diagnostikuje problémové třídy a informuje příslušné pracovníky v případě potřeby
- spolupracuje s institucemi, které se podílejí na prevenci šikanování

b) Výchovný poradce

- provádí poradenské služby
- spolupracuje s rodiči
- je členem užšího realizačního týmu
- spolupracuje s třídními učiteli
- diagnostikuje problémové třídy a informuje příslušné pracovníky v případě potřeby
- spolupracuje se školským poradenským zařízením

### 1.2.10. Vedení školy

- podpora vytváření kooperativního, respektujícího a pozitivního sociálního klimatu ve škole
- zajištění informovanosti o problematice
- včasné a adekvátní řešení při výskytu rizikového chování
- jasné rozdělení kompetencí a odpovědností v dodržování dobrého sociálního klimatu na škole
- nastavení adekvátních opatření a sankcí při nedodržování pravidel a jejich důsledné dodržování
- monitoring fyzických prostor v budově školy
- převládající atmosféra důvěry a spolupráce v pedagogickém sboru

### 1.2.11. Vyhodnocení činnosti

Metodik prevence RCH

- vede evidenci všech případů agresivního chování a šikanování
- vyhodnocuje psychosociální klima ve škole, kázeň a prospěch studentů
- vyhodnocuje výskyt rizikového chování ve škole

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



### 1.3. Plán řešení projevů šikany

#### 1.3.1. Postup pro vyšetřování šikany

- 1) Při podezření nebo odhalení šikany projedná užší realizační tým – ředitel školy, metodik prevence RCH, výchovný poradce a třídní učitel společný postup při řešení šikanování a seznámí s ním další pedagogy.
- 2) Užší realizační tým zahájí vyšetřování šikany:
  - a) provede rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi šikany
  - b) nalezne vhodné svědky a provede individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoliv však konfrontace oběti a agresorů)
  - c) zajistí ochranu obětem
  - d) provede rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
- 3) Užší realizační tým naváže spolupráci s rodiči oběti a agresora.

#### 1.3.2. Postup při propuknutí skupinového násilí vůči oběti:

- a) po překonání prvního šoku pedagoga zajistí bezprostřední záchranu oběti (z právního hlediska je zásah učitele nutnou obranou oběti, která se nachází v ohrožení života)
- b) zabrání domluvě agresorů na křivé výpovědi (hlídání třídy pedagogem, který zabrání komunikovat studentům mezi sebou, případně rozdělení třídy do menších skupin)
- c) okamžitá domluva užšího realizačního týmu s ostatními pedagogy na spolupráci a postupu vyšetřování
- d) pokračující pomoc a podpora oběti
  - v případě zranění poskytnout první pomoc
  - přivolat záchrannou službu
  - informovat rodiče oběti
  - neprojevuje-li oběť známky zranění, poskytnout jí podpurnou péči - pokoušet se navodit pocit bezpečí a ochrany
  - je-li to možné, krátce se oběti zeptat, co se ve třídě stalo a kdo jí ublížil - používat otázky ke zmapování vnějšího obrazu šikanování
  - následně zprostředkovat psychologickou pomoc
- e) při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu přestupku nebo trestného činu (např. ublížení na zdraví apod.), nahlásí ředitel školy událost Policii ČR.
- f) užší realizační tým zahájí okamžitě vyšetřování šikany
  - okamžitým vyšetřováním využít výhody, kdy agresori nejsou domluveni
  - najít nejslabší článek řetězu svědků
  - použít psychologicky tvrdý a odborný postup
  - dokončit vyšetřování týž den, kdy došlo ke zjištění šikany
- g) účastní-li se šikanování většina problémové skupiny, nebo jsou-li normy agresorů kolektivem akceptovány, bude přizván odborník - specialista, který má výcvik v diagnostice skupinové dynamiky a zkušenosti s některými speciálními metodami

#### 1.3.3. Výchovná opatření

Pro potrestání agresorů jsou využívána následující výchovná opatření:

- a) napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele, podmíněné vyloučení a vyloučení ze studia
- b) snížení známky z chování
- c) doporučení rodičům přestup do jiné třídy nebo školy
- d) doporučení rodičům oběti i agresorů návštěvy ambulantního střediska výchovné péče pro děti a mládež
- e) podání návrhu orgánu sociálně právní ochrany dítěte k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu
- f) vyrozumění policejních orgánů, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-



### Příloha č. 3

## Zdravý životní styl

Téma zdravého životního stylu je zařazeno v učivu předmětů „Základy přírodních věd“, „Zdravověda“, „Technologie přípravy pokrmů“, „Tělesná výchova“ a „Aplikovaná psychologie“. Obsahem jsou témata jako „význam zdraví, odpovědnost za zdraví své a zdraví druhých, prevence nemocí, životospráva, výživa a stravování, obezita, poruchy příjmu potravy, činitelé ovlivňující zdraví, duševní zdraví a rozvoj osobnosti, základy zdravého duševního života, partnerské vztahy, prevence úrazů či první pomoc.

Zdravý životní styl škola podporuje i skladbou jídelníčku ve školní jídelně, nabídkou čerstvých svačtin ve školní kavárně, zařazením předmětu „Sportovní výchova“ do školního vzdělávacího programu či zařazením Zimního adaptačního a Letního sportovního kurzu.

Zařazením besed týkajících se zdravého životního stylu, poruch příjmu potravy nebo odpovědnosti za své zdraví a zdraví ostatních se škola snaží přispět k edukaci ve směru zdravé výživy, nebezpečí diet a vychovávat k různorodosti, přiměřenosti a umírněnosti v postojích a rozvoji obecné vzdělanosti.

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-





## Příloha č. 4

### Krizový plán

Krizový plán vymezuje krizové situace, které se mohou ve školním prostředí vyskytnout, a poskytuje stručný návod, jak v těchto situacích postupovat.

Na tvorbě krizového plánu se podílí členové školního poradenského pracoviště, kteří spolupracují s dalšími odborníky a odbornými centry.

Pro tvorbu plánu a jeho využití platí několik pravidel:

- Na řešení krize se podílí všichni zaměstnanci.
- Každý ze zaměstnanců ví, jaká je jeho úloha v prevenci i při řešení situace, kdy prevence nestačí.
- Písemná verze je zaměstnancům přístupná, je součástí vnitřního řádu a programu školního poradenského pracoviště a všichni jsou průběžně seznamováni se všemi změnami.

**Postup při řešení možných případů výskytu problémů ve škole je podrobně popsán pomocí schémat, která jsou v příloze č. 6 k tomuto dokumentu.** Každé schéma se věnuje jednomu konkrétnímu problému a ukazuje doporučený postup při jeho řešení:

1. Konzumace návykových látek
2. Distribuce/přechovávání návykových látek
3. Nález návykové nebo jiné podezřelé látky ve škole
4. Bezprostřední ohrožení života
5. Vandalismus
6. Krádež/podezření z krádeže
7. Záškoláctví
8. Podezření nebo odhalení počáteční šikany
9. Podezření nebo odhalení pokročilé šikany
10. Šikana učitele
11. Výbuch skupinového násilí
12. Kyberšikana, která prokazatelně souvisí s činností školy
13. Kyberšikana, která prokazatelně nesouvisí s činností školy

Zpracovala: Mgr. Kateřina Satranská  
školní metodik prevence rizikového chování

Hradec Králové 1. září 2024

dr. Petr Hájek  
ředitel

Číslo dokumentu:	D2.	Účinnost od:	1. září 2024
Název dokumentu:	Program prevence rizik. chování	Účinnost do:	odvolání
Zpracoval:	Mgr. Kateřina Satranská	Nahrazuje:	-